

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeș–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet/Tanszék	Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszék
1.4 Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	LLM1124: Fonetika, stilisztika és intermedialitás, szövegalkotás						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Huszthy Bálint, dr. Sándor Katalin						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Sándor Katalin, drd. Dimény Hajnalka						
2.4 Tanulmányi év	I.	2.5 Félév	1.	2.6 Az értékelés módja	Vizsga	2.7 A tantárgy típusa	Kö, Sz

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	6	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	4
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	84	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	56
A tanulmányi idő elosztása:					Óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					15
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					15
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					8
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					0
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	42				
3.8 A félév össz-óraszama	126				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> laptop, vetítő, feladatlapok, hangszóró, tábla, táblafile
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> laptop, vetítő, feladatlapok, hangszóró

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>Stilisztika és intermedialitás:</p> <ul style="list-style-type: none"> C1.3 Irodalom- és médiumelméleti fogalmak és komparatív módszerek alkalmazása, a műalkotásoknak a kultúra tágabb kontextusában való vizsgálata. C1.4 Az irodalom- és nyelvtudományhoz kapcsolódó elméleti fogalmak ismerete és kritikai megközelítése.
Általános kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> Képes legyen csapatban dolgozni, megfelelően kommunikálni a csapat többi tagjával, képes legyen arra, hogy a csapatban bármely szerepet betölthessen

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> Stilisztika: a stílus és intermedialitás kérdésének média- és kultúratudományi keretben való tanulmányozása – elsősorban képzőművészeti viszonyok vizsgálata
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzése	<p>Stilisztika: a stílussal és intermedialitással kapcsolatos elméleti kérdések, alapfogalmak megismerése, kritikai megközelítése és alkalmazása (média- és kultúratudományi keretben). Az intermedialis alkotások (pl. vizuális költészet, ekphraszisz, adaptáció, irodalom és fotográfia viszonya stb.) elemzésének képessége, az alkotások történeti és szociokulturális kontextualizálása.</p>

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás (Fonetika)	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Közeledés a hangtanhoz (Fonetika és fonológia elhatárolása, a beszédhangképzés folyamata, a fonetika kutatási területei)	<ul style="list-style-type: none"> – az elméleti kérdések, illetve a konkrét fonetikai jelenségek bemutatása – komplexebb problémák közös megoldása – a kreatív és módszeres	

	gondolkodás szükségességének tudatosítása	
2. A magánhangzók fonetikája (artikulációs tulajdonságok, a magánhangzók akusztikája, a világ nyelveinek magánhangzói, implikációs viszonyok)		
3. A mássalhangzók fonetikája és az IPA (artikulációs és akusztikus tulajdonságok, fonetikai átírási gyakorlatok)		
4. Beszédhangok találkozásai: a koartikuláció (fonetikai és fonológiai koartikuláció, hangtani szabályok)		
5. Szegmentumok és szupraszegmentumok (prozódia: hangsúly, intonáció és tónusok)		
6. A szótag problematikája (szótagszerkezet, szótagtípusok, szótagsúly-érzékenység, a zengősségi skála, szótagolás és elválasztás különbségei)		
7. Fonetika és fonológia határterületei (folyamatok és korlátok, laboratóriumi fonológia, laringális realizmus)		
Bibliográfia Kötelező könyvrészletek: <ul style="list-style-type: none"> Siptár Péter: Hangtan. In: É. Kiss Katalin, Kiefer Ferenc, Siptár Péter (szerk.): Új magyar nyelvtan. Osiris Kiadó, Budapest, 2003: 287–292, 320–321. Kassai Ilona: Fonetika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2005: 29–37, 41–49, 58–70, 89–105, 119–125, 149–158. Gósy Mária: Fonetika, a beszéd tudománya. Osiris Kiadó, Budapest, 2004: 11–21, 22–31, 37–41, 52–84, 148–153, 182–186, 244–254. A magyar helyesírás szabályai, Akadémiai Kiadó, Budapest, 12. kiadás: 50–60. pontok, 32–37. Ajánlott kiegészítő olvasmányok: <ul style="list-style-type: none"> Forró Orsolya: A magyar hangtan alapjai (egyetemi jegyzet). PPKE BTK, Piliscsaba, 2018. Online: https://btk.ppke.hu/uploads/articles/4090/file/forroo_hangtan_rev1.pdf Kenesei István (szerk.): A nyelv és a nyelvek. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004: 4. fejezet: Hangok. Siptár Péter: Kis magyar fonológia. Pannon Egyetemi Kiadó, Veszprém, 2015: pp. 4–31. Online: http://mek.oszk.hu/13800/13882/13882.pdf Jacques Durand & Siptár Péter: Bevezetés a fonológiába. Osiris Kiadó, Budapest, 1997: pp. 15–33. Huszthy Bálint: Az idegen akcentus elméleti előnyei. Általános Nyelvészeti Tanulmányok XXXI, 2019: pp. 137–165. 		
8.1. Előadás (Stilisztika és intermedialitás)	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés. A stílus kérdése intermedialis keretben: A stílus tudományai. A stílus szociokulturális rétegzettség. Médium, intermedialitás, monomedialitás.	frontális munka – dialogikus módszer tanári magyarázatokkal	
2. A médiumköziség kérdésének történeti előzményei különféle diszciplínákban. <i>Ut pictura poesis, paragone.</i>	frontális munka – dialogikus módszer tanári magyarázatokkal	
3. Ekphraszisz - képzőművészeti alkotások irodalmi leírása (W. J.T. Mitchell, Milián O., Kibédi Varga Á. ekphraszisz-értelmezései)	frontális munka – dialogikus módszer tanári magyarázatokkal	
4. Irodalom és film. A film medialitása. Adaptációelméletek.	frontális munka – dialogikus módszer tanári magyarázatokkal	
5. Irodalom és fotográfia viszonya. A fénykép medialitása. A fotográfia mint kép-aktus. Poszt-fotografikus korszak? Elméleti megközelítések. (A. Bazin, R. Barthes, H. Beting, J. Schröter)	frontális munka – dialogikus módszer tanári magyarázatokkal	
6. Intermedialitás a digitális közegben. Hipertext és szöveg. Proto-hipertext.	frontális munka – dialogikus módszer tanári magyarázatokkal	
7. Összefoglalás, következtetések.	frontális munka – dialogikus módszer tanári magyarázatokkal	
Bibliográfia Dánél Mónika – Sándor Katalin (2018) <i>Intermedialitás</i> . In: Média- és kultúratudomány. Kézikönyv. Ráció Kiadó, Budapest, pp. 283-287.		

Pethő Ágnes: Filmvászonra vetített irodalom. Az adaptáció mint mediális fölülrás? In uő: *Múzsák tükre. Az intermedialitás és az önreflexió poétikája a filmben*. Csíkszereda, Pro-Print, 2003. 99–108.

Milián Orsolya: *Az ekphraszisz fikciói. Elméleti, történeti és diszciplináris áttrendeződések az ekphraszisz teoretikus diszkurzusaiban*. Doktori disszertáció. Szegedi Tudományegyetem, 2009. 23–31.

W. J. T. Mitchell: *Ekphrasis and the Other*. <http://www.rc.umd.edu/editions/shelley/medusa/mitchell.html>

Hans Belting: *Kép-antropológia. Képtudományi vázlatok*. Budapest, Kijarat Kiadó, 2003.

Sándor Katalin: *Nyugtalanító írás/képek. A vizuális költészet intermedialitásáról*. Kolozsvár, EME, 2011.

Füzi Izabella – Török Ervin: Verbális és vizuális intermedialitás: törés, fordítás vagy párbeszéd? In uők: *Bevezetés az epikai szövegek és a narratív film elemzésébe*. <http://szabadbolcseszlet.elte.hu/mediatar/vir/tankonyv/tartalom.html>

Roland Barthes: *Világoskamra. Jegyzetek a fotográfiáról*. Budapest, Európa Kiadó, 2000.

André Bazin: A fénykép ontológiája. In uő: *Mi a film?* Budapest, Osiris, 1993. 16–24.
www.intermedia.c3.hu/mszovgy1/bazin.htm

8.2 Szeminárium (Helyesírás)	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Adminisztratív tennivalók megbeszélése. Bevezetés. A helyesírás alapelvei.	Megbeszélés, gyakorlatok, frontális munka, egyéni munka	
2. A hangjelölés. A betűrendbe sorolás. Az elválasztás	Frontális munka, egyéni munka, helyesírási gyakorlatok, tollbamondás	
3. A kezdőbetű. Az írásjelek. Az idegen szavak és nevek írásmódja. Rövidítések és mozaikszók. Számok, keltezés	Frontális munka, egyéni munka, helyesírási gyakorlatok, tollbamondás	
4. A tulajdonnevek írásmódja	Frontális munka, egyéni munka, helyesírási gyakorlatok, tollbamondás	
5. Az összetételek	Frontális munka, egyéni munka, helyesírási gyakorlatok, tollbamondás	
6. Gyakorlatok	Frontális munka, egyéni munka, helyesírási gyakorlatok, tollbamondás	
7. Kollokvium: Írásbeli vizsga	Helyesírásteszt, tollbamondás	

Bibliográfia

A magyar nyelv értelmező kéziszótára. 12. kiadás.

Helyesírási tanácsadó portál: www.helyesiras.mta.hu (2018. szeptember 15.)

Mi változik az új helyesírási szabályzatban? Nyelv és tudomány 2013. március 7.
<https://www.nyest.hu/hirek/mi-valtozik-az-uj-helyesirasi-szabalyzatban> (2018. szeptember 15.)

Ajánlott olvasmány:

Bozsik Gabriella, V. Raisz Rózsa (szerk.): *Helyesírásunk időszzerű kérdései a 21. század kezdetén*. Eszterházy Károly Főiskola Magyar Nyelvészeti Tanszéke, Eger, 2004

Fercsik Erzsébet: *Helyesírási kalauz I. Krónika Nova Kiadó, Budapest, 2001*

Keszler Borbála: *Írásjeltan. Az írásjelhasználat szabályai, problémái és története*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004

Helyesírás gyűjtőoldal a nyest.hu-n:
https://www.nyest.hu/hirek/kereses/Helyes%C3%ADr%C3%A1s?force_desktop&start=380&limit=500 (2018. szeptember 15.)

Változik a helyesírás – észszerűen vagy ésszerűen? Nyelv és tudomány 2014. május 6.
<https://www.nyest.hu/hirek/valtozik-a-helyesiras-br-esszeruen-vagy-esszeruen> (2018. szeptember 15.)

Változik a helyesírás – a dz marad. Nyelv és tudomány 2014. május 21. <https://www.nyest.hu/hirek/valtozik-a-helyesiras-a-dz-marad> (2018. szeptember 15.)

8.2 Szeminárium (Stilisztika és intermedialitás)	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
--	----------------------	--------------

1.Bevezetés. A szemináriumi témák megbeszélése, a vitaindító csoportok megszervezése.		
2. Térpoétika és kultúraköziség. Bodor Ádám novellái.	a hallgatók által bemutatott interaktív vitaindító, dialógus, vita, csoportmunka	
3. Filmnézés: Ferenczi Gábor: <i>A barátkozás lehetőségei</i> (2007)		
4. Médiumközi és kultúraközi érintkezések, átjárások. Bodor Ádám. Ferenczi Gábor: <i>A barátkozás lehetőségei</i> (2007)	a hallgatók által bemutatott interaktív vitaindító, dialógus, vita, csoportmunka	
5-6.Ekphraszisz. (Képző)művészeti alkotások irodalmi leírása. (id. Pieter Brueghel festményei William Carlos Williams és W. H. Auden képleírásaiban)	a hallgatók által bemutatott interaktív vitaindító, dialógus, vita, csoportmunka	
7.Irodalom/fotográfia/film. Nyelvi és fotografikus reprezentáció viszonya. A fénykép mint „kép-aktus” (image-act). Julio Cortázar: <i>Nagyítás</i> .	a hallgatók által bemutatott interaktív vitaindító, dialógus, vita, csoportmunka	
8.Irodalom/fotográfia/film. Nyelvi és fotografikus reprezentáció viszonya. A fénykép mint „kép-aktus” (image-act). Michelangelo Antonioni: <i>Blow-Up</i> .		
9. Filmnézés: Tony Richardson: <i>A hosszútávfutó magányossága</i> (1962)		
10.Test, tér, sport / társadalmi osztály és ellenállás irodalmi és filmes reprezentációja. Alan Sillitoe: <i>A hosszútávfutó magányossága</i> (1959)	a hallgatók által bemutatott interaktív vitaindító, dialógus, vita, csoportmunka	
11. Test, tér, sport / társadalmi osztály és ellenállás irodalmi és filmes reprezentációja Tony Richardson: <i>A hosszútávfutó magányossága</i> (1962)	a hallgatók által bemutatott interaktív vitaindító, dialógus, vita, csoportmunka	
12..Szántó T. Gábor: <i>Hazatérés</i> (2004) – Török Ferenc: <i>1945.</i> (2017)	a hallgatók által bemutatott interaktív vitaindító, dialógus, vita, csoportmunka	
13. Összegzés.		
14. Zárthelyi.		

Bibliográfia:

Dánél Mónika: Úton. Kulturális és mediális kontaktzónák. (Bodor Ádám: *A barátkozás lehetőségei*). *Szépirodalmi Figyelő* 2016/3. 78–87.

Milián Orsolya: *Az ekphraszisz fikciói. Elméleti, történeti és diszciplináris átrendeződések az ekphraszisz teoretikus diszkurzusaiban*. Doktori disszertáció. Szegedi Tudományegyetem, 2009. 23–31.

Imrei Andrea: Felhőjáték – a megkettőződés motívumának narratológiai vizsgálata Julio Cortázar *Nagyítás* című művében. *Palimpszeszt*, 1997. 8. sz. http://magyar-irodalom.elte.hu/palimpszeszt/08_szam/24.htm

John Hughson: Rohanás az életért: individualizmus, osztály és ellenállás *A hosszútávfutó magányosságában*. In Györi Zsolt (szerk.): *Fejezetek a brit film történetéből*. Líceum Kiadó, Eger, 2010. 225–238.

Sághy Miklós: Holokausztmagyarok. Török Ferenc és Szántó T. Gábor együttműködéséről. *Élet és Irodalom*, LXI. évf. 33. sz. 2017. aug. 18. <https://www.es.hu/cikk/2017-08-18/saghy-miklos/holokausztmagyarok.html>

9. A szakmai területek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvadásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával

Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet/a tanszék együttműködik a szakmai és a társadalmi-gazdasági szférák képviselőivel, különösképp a Megyei Tanfelügyelőségekkel.
A tantárgy tartalma megfelel az ELTÉ-n, a DTE-n és a SzTE-n oktatott megegyező tantárgyak tartalmával

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési szempontok	10.2 Értékelési módok	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Fonetika: ismeretszint és gyakorlati alkalmazás Stilisztika és intermedialitás: előadás és szeminárium a megismert fogalmak értő alkalmazása, kritikai megközelítése intermedialis alkotások elemzésében, önálló kérdésfelvetés, koherens szövegalkotás.	Vizsga (Fonetika 8/10, helyesírás 2/10) írásbeli vizsgadolgozat 7/10 szemináriumi tevékenység, aktív részvétel és vitaindító 3/10	40% 40%
10.5 Szeminárium	Helyesírás Szövegalkotás	Kollokvium: írásbeli vizsga Kollokvium: írásbeli vizsga számítógépen	20%

10.6 Minimális követelmények

Stilisztika :Az eredményes vizsga feltétele a legalább 5,00-ös jegy elérése a zárthelyi dolgozatban.
Stilisztika szeminárium: kötelező részt venni egy csoportos vitaindítóban, min. 5 szemináriumon való részvétel
Fonetika: Az eredményes vizsga feltétele a legalább 5,00-ös jegy elérése a zárthelyi vizsgadolgozat esetében.
Ha ez a feltétel nem teljesül, nem számítunk átlagot, és a vizsgát meg kell ismételni.
Helyesírás: a vizsgán való részvétel feltétele a szemináriumok 75%-án való részvétel, a vizsgán pedig minimum 5-ös jegyet kell elérni.
Szövegalkotás: a vizsgán való részvétel feltétele a szemináriumok 75%-án való részvétel, a vizsgán pedig minimum 5-ös jegyet kell elérni.

A kitöltés időpontja 2024.04.16.	Az előadásért felelős tanár aláírása	A szemináriumért felelős tanár aláírása
-------------------------------------	--------------------------------------	---

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITAT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
Tel.: 0264-53.22.38
Fax: 0264-43.23.03

	Sandor Catalin Huszu Belin	Sandor Catalin
Az intézeti jóváhagyás időpontja 2024.04.19.	Az intézetvezető aláírása 	
A dékáni jóváhagyás időpontja	A felelős dékánhelyettes aláírása 	A kar pecsétje